

KONSERVATUVAR TÜRK HALK OYUNLARI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK ÖĞRETİMİ ÖZ-YETERLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Zeynel TURAN¹

Öz

Bu araştırmada, Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümü son sınıf öğrencilerinin Müzik Eğitime yönelik öz-yeterlik algı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde öğrenimlerine devam eden 5 üniversitenin Türk Müziği Devlet Konservatuvarları Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma, Dicle Üniversitesi (n=28), Ege Üniversitesi (n=20), Gaziantep Üniversitesi (n=21), Giresun Üniversitesi (n=23) ve Sakarya Üniversitesi (n=14) olmak üzere, Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümlerinde öğrenimlerine devam eden ve çalışmaya gönüllü olarak katılan, 4. Sınıf öğrencileri ile tamamlanmıştır. Toplam 106 kişiden oluşan çalışma grubunun 52'si erkek (%49,1), 54'ü (%50,9) kadındır. Araştırmada, Özmenteş (2011) tarafından geliştirilen ve 23 maddeden oluşan "Müzik Öğretimi Özyeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS (sürüm 20.0) ile analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Analizlerde, ilişkisiz gruplar için t-Testi ile Tek Faktörlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, konservatuvar Türk halk oyunları bölüm mezunlarının müzik öğretimi özyeterlik durumlarının orta seviyede (3,65) olduğu görülmüştür. Bu durumda Türk halk oyunları bölüm öğrencilerinin müzik öğretimi öz-yeterlikleri "yeterli düzeydedir" demek güç olmaktadır. Çalışmanın sonucuna göre; "Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümlerinde öğrenim gören 4. sınıf öğrencilerinin, Müzik Öğretimine yönelik Öz-yeterlikleri, cinsiyet ve öğrenim gördükleri okullar değişkenine göre pozitif yönde eğilim göstermektedir denilebilir. Ancak her ne kadar bu iki değişkene göre çıkan sonuç pozitif eğilim gösterse de, yapılan analizler sonucunda Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin Müzik Öğretimine Yönelik Öz-yeterlik algıları orta seviyede kalmıştır. Bu durumda, konservatuvar Türk halk oyunları bölüm öğrencilerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin yanı sıra, müzik öğretmenliği mesleğiyle örtüşen alan derslerine de yoğunluk verilmelidir denebilir.

Anahtar Kelimeler: Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, Türk Halk Oyunları, Halk Dansları, Müzik Öğretmenliği, Özyeterlik.

A SURVEY OF MUSIC TRAINING SELF-EFFICACIES OF STUDENTS AT CONSERVATOIRES TURKISH FOLK DANCE DEPARTMENTS

Abstract

This research investigates whether or not the self-efficacy perception levels of senior students at conservatoires' Turkish folk dance departments regarding music training differ based on various factors. The study group of the research consists of students continuing their studies at Turkish Folk Dance Departments of Turkish Music State Conservatoires from 5 universities in the 2016-2017 academic year. The research was conducted through voluntary participation of senior students continuing their studies at Turkish Folk Dance Departments of Turkish Music State Conservatoires from Dicle University (n = 28), Ege University (n = 20), Gaziantep University (n = 21), Giresun University (n = 23) and Sakarya University. The study group consists of 106 people, 52 (49.1%) of which are male, while 54 of which (50.9%) are females. The research employs the "Music Instruction Self-Efficacy Scale" consisting of 23 items developed by Özmentes (2011). The data obtained in the study were analyzed and evaluated through SPSS (version 20.0). Analyses employ the One-way Analysis of Variance (ANOVA) with t-Test for unrelated groups. The results of the research suggest that self-efficacy levels of

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Türk Halk, Oyunları Bölümü, zeynelturan@hotmail.com

graduates of Turkish folk dance department at conservatoires' regarding music training are intermediate (3,65). In this case, it is difficult to postulate that the music training self-efficacy levels of the Turkish folk dance students are "adequate". The results of the study, on the other hand, might suggest that the self-efficacy senior students studying at conservatoires Turkish folk dance departments towards music training show a tendency towards positive regarding the variables of students' genders and the schools where they study. Notwithstanding the positive tendency of these two variables, the music training self-efficacy levels of graduates of Turkish folk dance department at conservatoires remain intermediate. This might suggest that Turkish folk dance students at conservatoires should receive courses related to music education major during their undergraduate studies.

Key Words: State Conservatory of Turkish Music, Folk Dance , Music Education, Self-Efficacy

GİRİŞ

Eğitimin en temel taşlarından biri olan öğretmen, kendisine yüklenmiş olan görevleri, hedefleri ve eylemleri en üst düzeyde gerçekleştirmekle yükümlüdür. Ancak bu görevlerini yerine getirirken bazı içsel faktörlerin etkisinde olması muhtemeldir (Duru, 2014). Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mesleki açıdan kendilerini yeterli hissetme durumları son zamanlarda üzerinde oldukça fazla durulan konulardan biridir ve bunun için “öz-yeterlik inancı ya da öz-yeterlik algısı” kavramları kullanılmaktadır (Özdemir, 2008).

Öz-yeterlik, bireyin belirli bir alanda performans göstermesi için gerekli etkinlikleri organize edip başarılı olarak gerçekleştirme kapasitesine ilişkin kendi yargısıdır (Bandura, 1986: akt. Senemoğlu, 2005). Diğer bir deyişle öz-yeterlik bireyin gelecekte karşılaşılabileceği güç durumların üstesinde gelmede ne derece başarılı olabileceğine ilişkin kendi hakkındaki inancıdır (Yokuş, 2014).

Öz-yeterlik kavramı ilk defa Bandura'nın Sosyal Öğrenme Kuramında ele alınmıştır. Bandura öz-yeterlik kavramını, davranışların oluşmasında etkili olan bir nitelik ve bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı olarak yapma kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı olarak tanımlamaktadır (Bandura, 1977).

Bandura, bir işe yönelik sonuç beklentilerinin altında kişinin o işteki yeterliğine ya da yapabilirliğine ilişkin düşüncelerinin yer aldığını fark etmiş ve Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin özyeterliği'ni, kişinin tasarlanmış bir hedefe ulaşmak için yapması gereken işleri düzenleyebilmesine ve yerine getirebilmesine ilişkin sahip olduğu yeterlik inancı olarak tanımlamıştır (Özmenteş, 2014).

Meslek seçimini bir gelişim süreci olarak gören gelişim kuramcıları, meslek seçiminin bir anda verilen kararlarla açıklanamayacağı vurgusuna dikkat çekmektedirler. Onlara göre birey bir işe girme çağına gelinceye kadar oluşan, gelişen ve büyük ölçüde geri dönülmez olan davranış örüntülerinin birikimi sonucunda bir mesleğe ilgi duyup yönelmektedir (Aytekin, 2005).

İnsanlar genellikle kendilerini yetkin gördükleri alanlarda çalışmayı seçerler. Bununla birlikte, özyeterlik inançları, bir insanın bir işi bitirmeye ve o işteki güçlükler ile mücadele etmeye yönelik ne kadar çaba harcayacağını belirler. Özyeterlik inançları ayrıca kişilerin düşünce biçimlerini ve duygusal tepkilerini de etkiler. Kişinin bir konu ile ilgili özyeterlik inancı düşük ise o konuyu olduğundan daha zor ve karışık olarak algılayabilir, öğretim sürecine kendilerini tam olarak vermez, öğrenme istekleri azdır ve zorluklarla

karşılaştıklarında ise yüzleşmek istemeyebilirler. Özyeterlik inançları yüksek olan bireyler karşılıklarına çıkan işler ya da konular karşısında daha az korku ve stres yaşarlar (Özmenteş, 2011; Girgin, 2015; Bandura, 1993).

Öğretmenlerin özyeterlik algıları, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlikleri yerine getirmeleri, görev ve sorumluluklarının üstesinden gelebileceklerine olan inançları ile yakından ilişkilidir. Öğretmen özyeterliğini, kendi alanlarına yönelik öğretme performanslarına ilişkin kendi yeteneklerine olan inançları olarak tanımlayabiliriz. (Ekinci, 2013).

Müzik öğretmeni adayı, mesleki yaşantısı boyunca ihtiyacı olan bilgi ve beceriyi, alanı ile ilgili lisans programından edinmektedir. Bu bilgi ve becerilere zamanla, mesleki deneyim de eklenir. Bir müzik öğretmeni yapılanmış malzemenin yanı sıra, özgün sentezlemeye ihtiyaç duyar. Dersin amaçlarına ulaşması ve kaliteli bir müzik eğitimi verilebilmesi için, müzik öğretmenin alanda yeterli olmasına ek olarak, yaratıcı yönünü de geliştirmiş olması önemlidir (Batıbay ve Piji, 2006).

Nitelikli müzik eğitimcisi tanımlanırken çoğunlukla sesini ve çalgısını iyi kullanabilen, müzik kültürü donanımlı ve estetik bireylerden söz edilir. Bu özelliklerin anlam kazanması, beden dilini kullanma yetisiyle yakından ilişkilidir. Ancak beden dilini kullanma yetisinin geliştirilmesi genellikle göz ardı edilmektedir (Özevin, 2006). Öğretmen adaylarının bilgi, beceri ve deneyim bakımından kendilerini algılama ve kendilerini yargılama biçimi, meslek yaşamları boyunca etkili öğretim hizmeti vermelerinde ve karşılaştıkları pedagojik zorluklarla baş edebilmelerinde önemli rol oynamaktadır (Özdemir, 2008).

Araştırmanın Konusu ve Amacı

Müziksel kimlik gelişimi açısından çok önemli olan müzik eğitiminin, beceri odaklı bir özelliğe sahip olduğu düşünülebilir. Dersin amaçlarına ulaşılabilmesi için müzik öğretmenin müzik teorisi ve terminolojisi, müzik sayma yeteneği ve müziğin yapısı hakkında temel bir bilgiye sahip olmasının yanı sıra, öğrencilerinin yaratıcılığını geliştirici farklı araçlarla ritim çalışmaları yapmaları, müzik eşlikli oyunları kullanmaları ve öğrencilerine müziksel farkındalık kazandırmaları beklenir.

Müzik ve sahne sanatları alanında sanatçı yetiştiren konservatuvarlar, ülkemizin kültürünü ve sanat eğitimini şekillendiren mesleki müzik eğitimi veren kurumlarımızdandır. Ancak bu kurumlardan mezun olan öğrenciler, günümüz koşullarında iş istihdamlarının sağlanmaması gibi nedenlerden dolayı müzik öğretmenliği mesleğini seçebilmektedirler (Yazıcı ve Ilgım, 2015).

Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencileri öğrenim gördükleri 4 yıllık süre boyunca Türk müziğine ilişkin bilgilerin yanı sıra, Temel Müzik Eğitimi, Piyano, müzik derslerine eşlik edecekleri ikinci bir Çalgı Dersi, Halk Müziği Repertuarı, Okul Müziği, Ritim Eğitimi, Temel Hareket Eğitimi ve özel alan dersi olan Halk Oyunları Dersleri gibi birçok alanda eğitim almaktadırlar. Eğitimini tamamlayan bölüm öğrencileri, konu ile ilgili birimlerden alacakları formasyon eğitimi sonunda, MEB tarafından Müzik öğretmeni olarak istihdam edilmektedirler.

Buradan hareketle, müzik ve dans konularında kendilerini yetiştirmek zorunda olan halk oyunları bölüm öğrencilerinin “Müzik Öğretimi Öz-yeterlikleri” hakkındaki algılarının ölçülmesi, bu dersin amaçlarına ulaşılabilmesi açısından oldukça önemlidir.

Gerek uygulamalı, gerekse gözleme dayalı yapılan birçok çalışmada Müzik Öğretmeni Adaylarının, Müzik öğretimine yönelik tutum ve öz-yeterlikleri hakkında çalışmaların varlığı gözlenmektedir. Oysa Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümleri ile ilgili literatür tarandığında konu ile ilgili çalışmaların sayıca yok denecek durumda olması dikkati çekmektedir ve bu durumu incelemeyi değerli kılmaktadır.

Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümlerinde öğrenim gören 4. Sınıf müzik öğrencilerinin, Müzik Öğretme Öz-yeterliklerinin belirlenmesi bu çalışmanın konusunu ve amacını oluşturmaktadır. Aynı zamanda bu çalışma, konu ile ilgili alandaki eksikliğin giderilebilmesi amacıyla yapılmıştır.

Çalışmanın Problem Cümleleri

Bu araştırmada, Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümlerinde öğrenim gören 4. sınıf öğrencilerinin Müzik Öğretimine Yönelik Öz-yeterlik algılarının bazı değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- 1- Konservatuvar Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin müzik öğretimine ilişkin öz-yeterlik algıları ne düzeydedir?
- 2- Konservatuvar Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin müzik öğretimine ilişkin öz-yeterlik algıları cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 3- Konservatuvar Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin müzik öğretimine ilişkin öz-yeterlik algıları öğrenim gördükleri okul değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, tarama modeline dayalı betimsel bir çalışmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2007:77).

Çalışma Grubu

Araştırmaya, Türkiye’de 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenimlerine devam eden 8 Üniversitesinin Türk Müziği Devlet Konservatuvarları Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencileri dâhil edilmiştir. Ancak 4. Sınıf düzeyinde öğrencisi olmayan bölümler düşünüldüğünde, bu çalışma toplamda 5 bölüm üzerinden yürütülmüştür.

Çalışma, Dicle Üniversitesi (n=28), Ege Üniversitesi (n=20), Gaziantep Üniversitesi (n=21), Giresun Üniversitesi (n=23) ve Sakarya Üniversitesi (n=14) olmak üzere, Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümlerinde öğrenimlerine devam eden ve çalışmaya

gönüllü olarak katılan, 4. Sınıf öğrencileri ile tamamlanmıştır. Toplam 106 kişiden oluşan çalışma grubunun 49'u erkek (%46,2), 57'si (%53,8) kadındır.

Araştırma grubunu oluşturan adayların demografik özelliklerine ilişkin betimsel istatistikler aşağıda yer alan Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubu Cinsiyetlerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	Dicle	Ege	Gaziantep	Giresun	Sakarya	Toplam	
Cinsiyet	Erkek	16	6	9	10	8	49
	Kadın	12	14	12	13	6	57
Toplam	28	20	21	23	14	106	

Tablo 2. Araştırma Grubuna İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	Kategori	N	%
Cinsiyet	Erkek	49	46,2
	Kadın	57	53,8
Yaş Grupları	21-22	22	20,7
	23-24	34	32
	25-26	29	27,4
	27-28	15	14,2
	29 yaş ve Üzeri	6	5,6
Mezun Olunan Lise Türü	Güzel Sanatlar Lisesi	3	2,8
	Düz Lise	103	97,2
Lisans Öncesi Eğitimlik Yapma Durum	Yapmış	73	68,9
	Yapmamış	33	31,1
Lisansa Başlama Nedeni	Halk Oyunları Öğretmeni Olmak	38	35,8
	Halk Oyunlarını Öğrenmek	6	5,7
	Müzik Öğretmeni Olmak	40	37,7
	Halk Oyunları Ve Müzik Öğretmeni Olmak	14	13,2
	Diğer	8	7,5

Veri Toplama Aracı

Araştırmada Özmenteş (2011) tarafından geliştirilen ve 23 maddeden oluşan “Müzik Öğretimi Öz-yeterlik Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .924, Spearman Brown yöntemi ile hesaplanan iki yarı güvenilirlik katsayısı .895'tir (Özmenteş, 2011:33). 23 maddeden oluşan ölçeğin puanlandırılması

“kesinlikle katılmıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” arasında değişen 5’li derecelendirmeye göre yapılmıştır. Ölçekten alınabilecek puanlar en düşük 23 ve en yüksek 115 arasında değişmektedir. Katılımcıların demografik bilgilerinin elde edilmesinde kişisel bilgi formundan yararlanılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (sürüm 20.0) kullanılarak analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Araştırmada belirlenen değişkenler yönünden Türk Halk Oyunları Bölüm Öğrencilerinin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla, “frekans ve yüzdelik” hesaplamaları yapılmıştır. Cinsiyet ve öğrenim gördükleri okul değişkenlerine göre Müzik Öğretmeni Özyeterlik Ölçeğine verdikleri toplam puan açısından anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için ilişkisiz gruplar için t-Testi ile Tek Faktörlü Varyans Analizinden (ANOVA) yararlanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, Türk Halk Oyunları Bölümü 4. Sınıf öğrencilerinin Müzik Öğretimine yönelik özyeterlik algılarının cinsiyet ve öğrenim gördükleri okulları bakımından hangi düzeyde olduğu yönünde yapılan analizlerin sonuçları yer almaktadır.

Türkiye’de eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren ve 4. sınıf öğrencisi olan 5 Bölüm üzerinden yapılan bu çalışmaya katılan bireylerin ölçeğe verdikleri puan ortalamaları bakımından verilerin Normal Dağılıma Uygunluğu Testi ve Varyansların Eşitliği Testi sonuçları Tablo 3 ve 4’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Verilerin Normal Dağılıma Uygunluğu Testi

Okulu	Kolmogorov-Smirnov		
	Statistic	df	Sig. (p)
Dicle	,127	28	,200
Ege	,191	20	,055
Gaziantep	,100	21	,200
Giresun	,161	23	,126
Sakarya	,139	14	,200

Tablo 3 incelendiğinde uygulamaya katılan bireylerin toplam sayısının 106 olduğu ve katılımcı sayısının 50’den büyük olması durumunda kullanılacak olan Kolmogorov-Smirnov

testi sonuçlarına göre; Dicle Üniversitesi $p=,200$ ($p >0,05$), Ege Üniversitesi $p=,55$ ($p >0,05$), Gaziantep Üniversitesi $p=,200$ ($p >0,05$), Giresun Üniversitesi $p=,126$ ($p >0,05$), Sakarya Üniversitesi $p=,200$ ($p >0,05$), olduğu gözlenmektedir. Bu verilere göre ($p >0,05$) verilerin normal dağılıma uygun olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Varyansların Homojenliği Testi

Levene Statistic	df1	df2	Sig. (p)
1,644	4	101	,169

Tablo 4'te yer alan Levene Statistic sonuçların incelendiğinde, ölçeğe verilen ortalama puanlar bakımından varyansların homojen dağıldığı $p=,169$ ($p >0,05$) görülmektedir. Bu sonuçlara göre varyanslar arasında fark yoktur denebilir.

Araştırmanın Birinci Alt Problemi

Araştırmanın birinci alt problemi, “Konservatuar Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin müzik öğretimine ilişkin öz-yeterlik algıları ne düzeydedir?” olarak belirlenmiştir.

Birinci alt probleme ilişkin verilerin sonucunu belirlemek amacıyla yapılan tanımlayıcı istatistik sonuçları tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 5: Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz-Yeterlik Algı Düzeyleri

No	İfadeler	Ortalama	Std. Sapma
S1.	Müzik derslerinde çalgı kullanmak konusunda yeterliyim.	3,09	0,93
S2.	Müzik derslerinde öğrencileri derse etkili bir biçimde motive edebileceğimi düşünüyorum.	4,02	0,90
S3.	Ses eğitimi konusunda yeterliyim	2,78	1,11
S4.	Müzik derslerinde öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebileceğime inanıyorum.	3,85	0,97
S5.	Müzik derslerinde kullanılacak değişik öğretim yöntemlerini uygulama konusunda kendimi yeterli hissetmiyorum	3,54	1,13
S6.	Müzik derslerinde öğrencilere doğru solfej yaptırabilirim.	3,60	0,86
S7.	Bir müzik çalgısını öğrencilerime doğru bir biçimde öğretebilecek yeterliliğe sahibim.	3,22	1,07
S8.	Bir müzik topluluğunu başarı ile yönetebilirim	3,23	1,07
S9.	Belirli gün ve haftalarda müziksel etkinlikleri düzenlemek konusunda yeterli değilim.	3,59	1,06
S10.	Bir müzik parçasını kendim öğrenecek kadar yeterliyim.	3,74	1,05
S11.	Müzik derslerinde öğrencilerime çeşitli ritmik etkinlikler yaptırabilirim	4,19	0,93

S12	Müzik derslerinde öğretim teknolojilerini kullanma konusunda yeterli değilim.	3,46	1,05
S13	Bir okul şarkısını öğrencilerime doğru bir biçimde öğretebileceğime inanıyorum	4,12	0,86
S14	Müzik derslerinde sesimi etkili bir biçimde kullanabilirim	3,41	1,19
S15	İstiklal Marşını doğru bir biçimde yönetebilirim	4,09	0,96
S16	Bir okul şarkısını ritmik eşlik yaptırarak çalıştırabilirim	4,05	0,95
S17	Bir okul şarkısına çalgı ile eşlik edebilecek yeterliliğe sahip değilim.	3,33	1,16
S18	Müzik dersleri sayesinde öğrencilerime müziği sevdirebileceğimi düşünüyorum	4,14	0,87
S19	Müzik öğretiminde sürekli daha iyi öğretim yolları bulabilecek yeterliliğe sahibim.	3,66	0,94
S20	Öğrencilerin müzik ile ilgili sorularını doyurucu bir şekilde cevaplayabilirim	3,48	0,89
S21	Bir öğrenci herhangi bir müzik kavramını öğrenme konusunda güçlük çekiyorsa, o öğrencinin o kavramı daha iyi anlamasına nasıl yardımcı olabileceğimi bilemiyorum.	3,87	0,94
S22	Müzik derslerinde konuları başarılı bir biçimde öğretemeyeceğimi düşünüyorum	3,84	1,04
S23	Müzik derslerinde öğretmek için yeterli şarkı dağarcığına sahibim.	3,65	1,00
Toplam		83,95	

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin ölçeğe verdikleri puan ortalamalarına göre, en yüksek ortalamanın, S11 “Müzik derslerinde öğrencilerime çeşitli ritmik etkinlikler yaptırabilirim” (4,19) olduğu görülmektedir. En düşük ortalama ise S3 “Ses eğitimi konusunda yeterliyim (2,78) olduğu görülmektedir. Ölçekten elde edilen madde ortalama puan toplamalarının 83,95 olduğu görülmektedir. Puan ortalamalarının aritmetik sonucuna göre (83,95/23) ölçekten elde edilen puan ortalamasının 3,65 olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlar doğrultusunda denilebilir ki “Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin müzik öğretimine ilişkin öz-yeterlik seviyeleri orta düzeydedir (3,65)”.

Araştırmanın İkinci Alt Problemi

Araştırmanın ikinci alt problemi, “Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin müzik öğretimine ilişkin öz-yeterlik algıları cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir.

İkinci alt probleme ilişkin verilerin sonucunu belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız Örneklem t-Testi istatistik sonuçları tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6: Cinsiyet Bakımından Müzik Öğretimi Öz-Yeterlik Algılarının Bağımsız Örneklemeler t-Testi sonuçları

	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	Sig. (2-tailed)
Ortalama	Erkek	49	3,6903	,662	,567
	Kadın	57	3,6247	,483	

Tablo 6 incelendiğinde, “P” değerinin ,567 olduğu ($p=,567$) ($p>,0,05$) görülmektedir. Bu durumda, Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümü 4. Sınıf öğrencilerinin Müzik öğretimine yönelik öz-yeterlik algıları bakımından cinsiyetler arasında anlamlı fark yoktur denilebilir.

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemi

Araştırmanın üçüncü alt problemi, “Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin müzik öğretimine ilişkin öz-yeterlik algıları öğrenim gördükleri okul değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” olarak belirlenmiştir.

Üçüncü alt probleme ilişkin verilerin sonucunu belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi istatistik sonuçları tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 7: Öğrenim Gördükleri Okullar Bakımından Müzik Öğretimi Öz-Yeterlik Algılarının Anova Testi sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ort.	F	P
Gruplar Arası	5,861	4	1,465	5,217	,001

Konservatuvar Türk Halk Oyunları bölümü 4. Sınıf öğrencilerinin Müzik öğretimi öz-yeterlik durumlarının öğrenim gördükleri okullara göre Anova testi sonuçlarına göre, “P” değerinin, ,005’den küçük olduğu gözlenmektedir ($p=,001$, $p<0,005$). Bu sonuca göre öğrenim gördükleri okullar bakımından gruplar arasında anlamlı bir fark vardır denilebilir.

Yukarıdaki sonuca göre hangi okullar arasında farklılığın olduğunu belirleyebilmek amacıyla yapılan Post Hoc Testi sonuçları aşağıda tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8: Öğrenim Gördükleri Okullar Bakımından Müzik Öğretimi Öz-Yeterlik Algılarının Post Hoc (Tukey HSD) Testi sonuçları

Okulu	Okulu	Ortalama Farkı	Std. Sapma	Sig. P
Dicle	Ege	-,60932*	,15517	,001

	Gaziantep	-,18789	,15300	,735
	Giresun	-,05988	,14915	,994
	Sakarya	,08851	,17348	,986
	Dicle	,18789	,15300	,735
Gaziantep	Ege	-,42143	,16559	,089
	Giresun	,12800	,15996	,930
	Sakarya	,27640	,18286	,558
	Dicle	,05988	,14915	,994
Giresun	Ege	-,54943*	,16204	,009
	Gaziantep	-,12800	,15996	,930
	Sakarya	,14839	,17966	,922
	Dicle	-,08851	,17348	,986
Sakarya	Ege	-,69783*	,18468	,002
	Gaziantep	-,27640	,18286	,558
	Giresun	-,14839	,17966	,922

Tablo 8 incelendiğinde, varyansların eşitliği durumunda kullanılacak olan Tukey HSD testi sonuçları görülmektedir. Yapılan analiz sonucunda Ege Üniversitesinin diğer üniversiteler ile ortalamaları bakımından oldukça farklı olduğu gözlenmektedir $p < ,05$ ($p = ,001 / ,009$). Araştırmaya katılan üniversitelerin ortalamaları bakımından Ege Üniversitesine en yakın ortalama değere sahip Gaziantep Üniversitesi ($p = ,89$) olduğu gözlenmektedir.

Bu sonuçlara göre denilebilir ki; “Araştırmaya katılan üniversiteler arasında Ege ve Gaziantep üniversitelerinin Halk Oyunları Bölüm Öğrencilerinin, araştırmaya katılan diğer üniversite öğrencilerine göre Müzik Öğretimi öz-yeterlikleri daha yüksektir”.

TARTIŞMA

Araştırma sonunda elde edilen bulgular, ilgili bölümlerin içinde tablolar halinde belirtilerek, yorumlaması yapılmıştır. Bu bölümde, araştırmaya ait bulgular ve yorumları, alandaki yayınlar ile karşılaştırılarak tartışılmıştır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, araştırmaya katılan Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümü 4. sınıf öğrencilerinin ölçeğe verdikleri puan ortalamalarına göre, puan toplamlarının 83,95 olduğu görülmektedir. Puan ortalamalarının aritmetik sonucuna göre ($83,95 \div 23$) ölçekten elde edilen puan ortalamasının 3,65 olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda denilebilir ki “Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin müzik öğretimine ilişkin öz-yeterlik seviyeleri orta düzeydedir (3,65)”.

Yazıcı (2014), Türk halk oyunları bölümü öğrencilerinin müzik öğretimi özyeterlik düzeyleri ile ilgili yaptığı çalışmasında (Dicle Üniversitesi Örneği) “Türk Halk Oyunları bölümü son sınıf öğrencilerinin müzik öğretimine ilişkin özyeterlik puanlarının düşük düzeyde olduğunu” sonucuna vararak, “Öğrencilerin müzik alan bilgisine, müziksel davranış biçimlerine, öğretim bilgisine ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yönelik aldıkları

eğitimin yeterli olmadığı; müzikte bilgi birikimlerine ve müzikte uygulama becerilerine güven duymadıkları gibi çeşitli sorunların varlığı tespit edilmiştir” şeklinde yorumda bulunmuştur.

Yazıcı ve Kılıç (2015), Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi ile Konservatuvar öğrencilerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarını araştırdığı çalışmada, “Müzik öğretmenliği mesleğini seven, bu mesleğe yönelik olumlu tutumlara sahip olan, bu meslek alanını seçmek isteyen GSF ve konservatuvar öğrencileri eğitim-öğretim sürecinde belirlenmeli ve belirlenen öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleği ile ilgili dersler alabilmeleri sağlanmalıdır” sonucuna ulaşmışlardır.

Yegül (2014), Sınıf Öğretmenliği, Okulöncesi Eğitimi ve Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının müzik öğretimi öz-yeterlik algılarını belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada “okul öncesi ve sınıf öğretmenliği bölümlerinde yürütülen müzik derslerinin, öğretmen adaylarının müzik öğretime ilişkin öz-yeterlik inançlarını daha yüksek düzeye taşıyacak içerik ve etkinlikler bağlamında iyileştirilmesi gerekmektedir” sonucuna ulaşmıştır.

Yokuş (2014), müzik öğretmeni adaylarının eğitime-öğretme öz-yeterliklerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek üzere yaptığı çalışmada, “öz-yeterliğin eğitim-öğretim sürecinde başarı ve motivasyon gibi pek çok faktörle pozitif yönde ilişkisi olduğu göz önüne alındığında müzik öğretmeni adaylarının öğrenimleri sürecinde öz-yeterlik algılarını güçlendirmeye yönelik bireysel ihtiyaçların dikkate alınarak öğretim yapılması, bu kapsamda öğrenci niteliklerine uygun olarak çeşitli öğretim yaklaşımlarının kullanılması önerilebilir” sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin Tablo 6 incelendiğinde, Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümü 4. Sınıf öğrencilerinin Müzik öğretime yönelik öz-yeterlik algıları bakımından cinsiyetler arasında anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretime yönelik özyeterliklerinin cinsiyete göre fark göstermediği bulgusu bazı çalışmalarla tutarlılık göstermektedir. Milli (2015), müzik öğretmeni adaylarının genel özyeterlikleri ile müzik yeteneğine yönelik özyeterliklerinin belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada “müzik öğretmeni adaylarının genel özyeterlikleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark göstermemektedir” sonucuna ulaşmıştır. Akbulut (2006), Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik İnançlarını araştırdığı çalışmada “müzik öğretmeni adaylarının cinsiyetleri bakımından müzik dersine ilişkin özyeterlik inançlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşmanın bulunmadığı görülmüştür” sonucuna ulaşmıştır. Yokuş (2014), Müzik Öğretmeni Adaylarının Eğitime Öğretme Öz-Yeterliklerini belirlemeye yönelik çalışmada “Cinsiyet değişkeni açısından değerlendirildiğinde, müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak birbirinden anlamlı bir şekilde farklılaşmamıştır” sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın üçün alt problemine ilişkin tablo 7 ve tablo 8 incelendiğinde, Konservatuvar Türk Halk Oyunları bölümü 4. Sınıf öğrencilerinin Müzik öğretimi öz-yeterlik durumlarının öğrenim gördükleri okullara göre gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu gözlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda Ege Üniversitesinin diğer üniversiteler ile ortalamaları bakımından oldukça farklı olduğu gözlenmektedir. Araştırmaya katılan üniversitelerin ortalamaları bakımından Ege Üniversitesine en yakın ortalama değere sahip Gaziantep Üniversitesi olduğu görülmüştür.

Çağdaş eğitim anlayışına göre sanat/müzik alanında temel amaç; motivasyonları yüksek, yaratıcı düşünen, üreten, sadece alan bilgisiyle sınırlı kalmayıp gerek güncel ve sosyal konularda, gerekse evrensel alanlarda kendilerini geliştirebilen öğrenciler ve öğretmenler yetiştirmektir (Özden, 2003:50-55).

Özyeterliğin beceri odaklı bir özellik olması insanların birçok şeye olduğu gibi müzik konusunda da bir özyeterlik inancına sahip olduğunu düşündürmektedir. Müzik özyeterliği müziksel kimlik gelişimi açısından önemlidir (Özmentaş, 2014). Zayıf öz-yeterlik inançlarına sahip öğretmenlerde, belli görevleri yerine getirme aşamasında güçlü özyeterlik inancına sahip olan öğretmenlere nazaran gerginlik, stres ve hoşnutsuzluk duyguları ve yaşantıları ortaya çıkmaktadır (Ekinci, 2013).

Nitelikli bir müzik öğretmeni, bireyin dengeli, başarılı, duyarlı ve mutlu olmasını sağlamak için müzik eğitimi derslerinde sesini ve çalgısını etkin bir şekilde kullanabilmesinin yanında; çocuğun gelişimine katkı sağlayacak oyun, müzikli oyun, danslardan da etkin bir şekilde yararlanabilmelidir. Çocukların müzik eğitiminde şarkı söyleme, çalgı çalma, temel müzik bilgilerinin kazanılması için bedensel olarak da aktif olarak katılabilecekleri oyunların ve dansların da eklenmesiyle müzik eğitim ve öğretimi daha işlevsel ve etkin hale geleceği düşünülmektedir (Karkın ve Kılıç, 2011).

Müzik dersleri, artık yalnızca tahta başında flütle işlenen bir ders değil, öğrencinin kendisini içinde bulacağı, doğrudan doğruya katılıp kendi istediği, içinden geldiği ritmi ve ezgiyi beden diliyle de ifade edebileceği, böylece davranışlarını özgürce sergileyebileceği bir ifade ortamıdır (Batıbay ve Piji, 2006). Müzik eğitimindeki kazanımlara uygun olarak “Oyun, Dans, Devinim” ekseninde ilgili yöntemlerden yararlanılması dersin işlenişinde ayrı bir önem taşımaktadır” şeklinde belirtilmiştir (MEB, 2006: 13)

Yukarıdaki çalışmalarda da belirtildiği gibi nitelikli bir müzik eğitimcisi tanımlanırken çoğunlukla sesini ve çalgısını iyi kullanabilen, çocukların ve gençlerin müziksel davranışlar kazanmalarına katkı sağlayacak oyun, müzikli oyun ve danslardan da etkin bir şekilde yararlanabilmeleri beklenebilir.

SONUÇ

Türk Halk Oyunları bölüm öğrencileri, Konservatuvar eğitimleri boyunca Temel Müzik Eğitiminin yanı sıra, Türk Müziği Solfej ve Kuramları, Ritim, Dans ve Hareket konulu birçok alanda eğitim almaktadırlar. Tüm bu alanların sentezlenmesi ile elde edilecek bilgi ve deneyimler, müzik dersleri sırasında bireylerin müziksel davranışlarına olumlu katkılar sağlayacaktır şeklinde düşünülebilir.

Ancak bu araştırmanın sonuçlarına göre, konservatuvar Türk halk oyunları bölüm mezunlarının müzik öğretimi öz-yeterlik durumlarının orta seviyede (3,65) olduğu görülmektedir. Bu durumda Türk halk oyunları bölüm öğrencilerinin müzik öğretimi öz-yeterlikleri “yeterli düzeydedir” demek güç olacaktır. Ayrıca bu sonuç, Yazıcı'nın (2014) çalışma sonucu ile de birebir örtüşmektedir.

Bu çalışmanın sonucuna göre denilebilir ki; “Konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölümlerinde öğrenim gören 4. sınıf öğrencilerinin, Müzik Öğretimine yönelik Öz-yeterlikleri, cinsiyetler arası ve öğrenim gördükleri okullar değişkenine göre pozitif yönde eğilim göstermektedir.

Her ne kadar çıkan sonuç pozitif eğilim gösterse de, konservatuvar Türk halk oyunları bölüm öğrencilerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin yanısıra, müzik öğretmenliği mesleğiyle örtüşen alan derslerine de yoğunluk verilmelidir.

ÖNERİLER

Bu araştırma, Türkiye’de Konservatuvar Türk Halk Oyunları bölümü mezun adaylarının “Müzik Öğretimi öz-yeterlikleri” ile ilgili geniş çapta yapılan ilk çalışmadır.

Araştırma sonuçlarına göre bu alana ilişkin şunlar önerilebilir;

- Konservatuvar Türk Halk Oyunları bölüm mezunlarının öncelikle kendi alanlarında öğretmenlik yapmaları sağlanmalıdır.
- Bu çalışma, ilgili alan ve formasyon dersleri almış, Türk Halk Oyunları Bölüm Mezunu olan “Müzik Öğretmeni Adayları” ile tekrarlanabilir.
- Müzik öğretmenliği mesleğini seven, bu mesleğe yönelik olumlu tutumlara sahip olan, bu meslek alanını seçmek isteyen konservatuvar Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencileri, eğitim-öğretim sürecinde belirlenmeli ve belirlenen öğrencilerin müzik öğretmenliği mesleği ile ilgili dersleri lisans döneminde alabilmeleri sağlanabilir.
- Müzik Öğretmeni olmak isteyen Türk Halk Oyunları Bölüm öğrencilerinin, öz-yeterlik algılarını güçlendirmeye yönelik ihtiyaçları dikkate alınarak, müzik öğretmenliği alanına yönelik öğretim planlaması ve yaklaşımlarının kullanılması önerilebilir.
- Bu çalışmanın kapsamı genişletilerek, Konservatuvarların diğer bölümlerine de (Temel Bilimler, Ses Eğitimi, Çalgı Yapım) uygulanması önerilebilir.

KAYNAKÇA

Akbulut, E. (2006). Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik İnançları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt II/1. Sayı:II:24-33

Aytekin, A. (2005). *Meslek Seçimini Etkileyen Sosyo- Ekonomik Ve Kültürel Faktörler Isparta Örneği*. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: the exercises of control*. New York: Freeman

Batıbay, D. Piji, D. (2006). Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Derslerindeki Başarıları İle Müzikal Yaratıcılıkları Arasındaki İlişki. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. Sayı 23: 51-68

Duru, E.G. (2014). Müzik Öğretmeni Adaylarının Gözüyle Müzik Eğitimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*. Sayı:25-1:157-163

Ekinci, H. (2013). Öğretmen Adaylarının Özyeterlik Algıları: Müzik, Resim Ve Beden Eğitimi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Sayı:8/3:189-196

Girgin, D. (2015). Çalgı Performansı Özyeterlik İnancı Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Analizi. *PAU Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı:38:107-114.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (19. Baskı). Ankara: Nobel Yayın

Karkın, M.A. Kılıç, I. (2011). Oyun, Dans ve Müzik Dersinin Müzik Öğretmenliği Mesleği Açısından Yeri Ve Önemi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. Cilt:19. No:1:103-112

(MEB) Milli Eğitim Bakanlığı (2006). *İlköğretim Genel Müdürlüğü, İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları

Milli, S. (2015). Müzik Öğretmeni Adaylarının Genel Özyeterlik Ve Müzik Yeteneğine Yönelik Özyeterlik Algılarının İncelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*. Sayı:41:417-431

Özmenteş, S. (2011). Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Dünya'daki Eğitim Ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*. Sayı:1:30-36

Özmenteş, G. (2014). Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Müzik Özyeterlikleri, Benlik Saygıları ve Bireysel Özellikleri Arasındaki İlişkiler. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. Cilt:39. Sayı:171:138-152

Özdemir, S.M. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretim Sürecine İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*. Sayı:54:277-306

Özden Y. (2003). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem Yayıncılık

Özevin, B. (2006). Oyun, Dans Ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*. 26-28 Nisan. Pamukkale-Denizli

Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. (12. Baskı). Ankara: Gazi Kitapevi

Yazıcı, T. (2014). Türk Halk Oyunları Bölümü Öğrencilerinin Müzik Öğretimi Özyeterlik Düzeyleri İle İlgili Görüşleri. *Akademik Bakış Dergisi*. Sayı:41

Yazıcı, T. Kılıç, I. (2015). Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi İle Konservatuvar Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumları. *İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi*. Cilt:5. Sayı:11:79-88

Yegül, B. U. (2014). Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi. *9. Uluslararası Balkan Eğitim Ve Bilim Kongresi – Edirne*

Yokuş, T. (2014). Müzik Öğretmeni Adaylarının Eğitime Öğretme Öz-Yeterlikleri Açısından Değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*. Cilt 2. Sayı 2:43-56